

Expertadvies versiewijziging OAS

Aan:	Forum Standaardisatie
Van:	InnoValor Advies B.V.
Datum:	11 maart 2026
Versie:	1.0
Bijlagen:	geen

1 Advies

De experts die betrokken waren bij het expertonderzoek adviseren om [OpenAPI Specification \(OAS\)](#) in de nieuwe versie (3.1.x) te blijven verplichten aan de overheid via plaatsing op de 'Pas toe of leg uit'-lijst van het Forum Standaardisatie.

Het opgestelde functioneel toepassingsgebied voor OAS 3.1.x op de 'Pas toe of leg uit'-lijst is ongewijzigd ten opzichte van OAS versie 3.0 en is als volgt omschreven:

OAS moet worden toegepast op het beschrijven/specificeren van een REST API.

De experts adviseren om de versie van OAS te actualiseren op de 'Pas toe of leg uit'-lijst vanuit het belang dat OAS wordt gebruikt in andere standaarden van Logius, waaronder [REST API Design Rules](#) en [Digikoppeling](#) (in het bijzonder koppelvlakspecificatie [REST-API](#)). De huidige versie 3.0 op de 'Pas toe of leg uit'-lijst is niet langer de gangbare versie. OAS is een internationale standaard met een internationale beheerorganisatie (OpenAPI Initiative).

Tijdens de expertbijeenkomst die op 5 april 2023 heeft plaatsgevonden, is er destijds voor gekozen de toetsingsprocedure tijdelijk stil te leggen. De experts kwamen gezamenlijk tot de conclusie dat het nog te vroeg was OAS in de nieuwe versie (3.1) te verplichten. Experts hebben geadviseerd de procedure voort te zetten zodra OAS voldoende voortgang heeft geboekt op de geconstateerde aandachtspunten.

Op 12 juni 2025 heeft de indiener aangegeven dat de aandachtspunten zijn opgepakt. Het Forum Standaardisatie heeft vervolgens geconcludeerd dat er voldoende voortgang is geboekt op de genoemde aandachtspunten en is besloten de procedure voort te zetten met OAS in de nieuwe versie (3.1.x) voor plaatsing op de 'Pas toe of leg uit'-lijst. Tijdens de

voortzetting van de procedure is op 19 september 2025 versie 3.1.2 beschikbaar gekomen. Dit betreft een patchversie waarin geen wijzigingen zijn doorgevoerd in de requirements ten opzichte van versie 3.1.0, maar wel verduidelijkingen en verbeteringen zijn aangebracht in definities, toelichtingen en voorbeelden.

Omdat deze wijzigingen van zeer beperkte impact zijn en geen invloed hebben op de functionele werking van de standaard, is de procedure voortgezet zoals die oorspronkelijk is gestart op basis van versie 3.1. Om diezelfde reden worden de versies 3.1.0, 3.1.1 en 3.1.2 in dit rapport gezamenlijk aangeduid als versie 3.1.x.

Tijdens de expertbijeenkomst en het tot stand komen van het expertadvies is extra aandacht besteed aan de volgende punten.

Aandachtspunten uit de eerdere toetsing in 2023:

- Er is onvoldoende (internationale) ondersteunende tooling beschikbaar om OAS 3.1.x te implementeren en de transitie van OAS 3.0 naar OAS 3.1.x makkelijk te laten verlopen;
- OAS 3.1.x bevat breaking changes ten opzichte van OAS 3.0. OAS 3.1.x is niet backwards compatible met OAS 3.0;
- Op basis van bovenstaande twee redenen zijn de kosten voor de migratie van OAS 3.0 naar OAS 3.1.x op dit moment nog te hoog;
- Er is internationaal nog weinig adoptie van OAS 3.1.x, het vermoeden is dat dit wordt veroorzaakt om bovenstaande redenen en dit lijkt de ontwikkeling van goede ondersteunende tools tegen te werken;

Aanvullende aandachtspunten die tijdens de voortzetting van de toetsingsprocedure naar voren zijn gekomen.

- Aandacht voor de formulering van het functioneel toepassingsgebied van OAS 3.1.x;
- Aandacht voor de maatschappelijke waarde van OAS 3.1.x;
- Aandacht voor de regierol van het Kennisplatform API's bij het beheer en de toepassing van OAS 3.1.x in Nederland.

In de rest van dit document wordt dit advies nader onderbouwd. Hoofdstuk 2 geeft een korte beschrijving van het nut en belang van de standaard. Hoofdstuk 3 beschrijft het proces waarmee dit advies tot stand kwam, alsmede de vervolgstappen. Hoofdstuk 4 geeft de samenstelling van de expertgroep weer. Hoofdstuk 5 documenteert hoe de experts de standaard beoordelen tegen de criteria voor opname op de lijst. Tot slot geeft hoofdstuk 6 aanvullende adviezen van de experts aan het Forum Standaardisatie en het Overheidsbreed Beleidsoverleg Digitale Overheid (OBDO) om de adoptie van de standaard te stimuleren.

2 Korte beschrijving van de standaard

2.1 Over de standaard

Een [OpenAPI Specification \(OAS\)](#) beschrijft de eigenschappen van de data die een REST API als input accepteert en als output teruggeeft en welke functionaliteit de API biedt (bijvoorbeeld HTTP methoden als GET, PUT, POST, PATCH, DELETE, etc.). OAS specificeert alleen welke attributen de API verwerkt en hun datatypen, en niet welke implementatie er achter de API schuilgaat. OAS is dus een beschrijvende taal en heeft geen binding met specifieke programmeertalen. Daarnaast beschrijft OAS de security vereisten om toegang te krijgen tot de implementatie van de API. OAS 3.1.x is de opvolger van OAS 3.0, welke reeds is opgenomen op de ['Pas-toe-of-leg-uit'-lijst](#).

Een API (Application Programming Interface) is een veel toegepaste en essentiële technologie om moderne applicaties (en databronnen) snel en effectief met elkaar te verbinden en eenvoudig informatie uit te wisselen. REST (representational state transfer) is een techniek die veel gebruikt wordt om de bereikbaarheid van API's via het internet te structureren en implementeren.

Versie 3.1.x van de standaard bevat breaking changes ten opzichte van versie 3.0. Deze breaking change zorgt ervoor dat betere en meer soorten code generatie mogelijk worden, maar is daardoor niet backwards compatible met de vorige versie. Zoals aangegeven op de website van [de specificatie van de standaard](#) is de migratie van JSON Schema Draft 5 naar [JSON Schema Draft 12](#) de basis van de breaking changes. Alle tooling die voor JSON Schema bestaat, kan direct worden gebruikt in combinatie met API-designs. Hierdoor kunnen JSON Schema's federatief worden hergebruikt. Voor meer informatie over de voordelen van OAS 3.1.x zie hier de blog op [developer.overheid.nl](#).

De belangrijkste voordelen van OAS 3.1.x:

- De compliancy met JSON Schema is verbeterd.
- De eenduidigheid in de API-security bij toepassing van mutual TLS is verbeterd;
- De beschrijving van webhooks is verbeterd;
- Verduidelijking van begrippen, toelichtingen en voorbeelden zijn verbeterd.

2.2 Waarom is deze standaard belangrijk?

OAS 3.1.x draagt bij aan betere gegevensuitwisseling tussen diverse partijen en betere toegankelijkheid van gegevens doordat OAS REST API's toegankelijker maakt door deze op een gestandaardiseerde manier te beschrijven. Een stabiele en eenduidige wijze van beschrijven van REST API's maakt het eenvoudiger om een API te documenteren. Dit bevordert het gebruik van API's.

OAS 3.1.x vormt het fundament voor het beschrijven van API-functionaliteit, beveiliging en toegankelijkheid, wat bijdraagt aan interoperabiliteit en begrijpelijkheid van overheids API's. OAS 3.1.x zorgt voor een grotere toegankelijkheid van de REST-API's door ze op een

gestandaardiseerde manier te beschrijven. Een stabiele en eenduidige wijze maakt het eenvoudiger om een API te beschrijven en te gebruiken en daarmee gegevensuitwisseling tussen diverse partijen eenvoudiger en toegankelijker vorm te geven, terwijl hergebruik en standaardisatie zorgen voor lagere kosten. Migratie vanaf OAS 3.0 is eenvoudig en kan grotendeels worden geautomatiseerd. OAS 3.1.x vormt daarmee een belangrijke stap vooruit voor overheidsorganisaties die met API's werken.

REST API's worden in de praktijk op verschillende manieren gestructureerd en beschreven. Daardoor moeten softwareontwikkelaars de structuur van een REST API eerst verkennen en doorgronden voor ze deze kunnen gebruiken. Het gebruik van REST API's zonder standaard beschrijvingswijze is daardoor minder efficiënt dan wanneer er een standaard zoals OAS 3.1.x wordt gebruikt.

3 Betrokkenen en proces

Op 10 augustus 2022 heeft Logius de standaard OAS in de nieuwe versie 3.1 aangemeld voor plaatsing op de 'Pas toe of leg uit'-lijst.

Op 20 september 2022 heeft een intakegesprek plaatsgevonden met de indiener, de toenmalige procedurebegeleider en Bureau Forum Standaardisatie. In dit gesprek is verkend of OAS versie 3.1 voldoet aan de criteria om in procedure te worden genomen. De resultaten van het onderzoek zijn vastgelegd in het [intakeadvies](#). Op basis van dit intakeadvies heeft het Forum Standaardisatie op 7 december 2022 besloten de aanmelding in procedure te nemen.

Vervolgens heeft de procedurebegeleider in overleg met de indiener en Bureau Forum Standaardisatie een expertgroep samengesteld en een voorzitter aangesteld om de standaard in een expertsessie nader te bespreken.

De leden van de expertgroep zijn op 5 april 2023 bijeengekomen. Op basis van conclusies uit de expertbijeenkomst is ervoor gekozen de toetsingsprocedure tijdelijk te pauzeren. De experts kwamen gezamenlijk tot de conclusie dat het nog te vroeg was OAS in de nieuwe versie (3.1) te verplichten. Experts hebben geadviseerd de procedure voort te zetten zodra OAS voldoende voortgang heeft geboekt op de geconstateerde aandachtspunten.

Op 12 juni 2025 heeft de indiener aangegeven dat de aandachtspunten zijn opgepakt en dat de procedure kan worden voortgezet. Daarnaast heeft het bureau Forum Standaardisatie geconcludeerd dat er voldoende voortgang is geboekt op de genoemde aandachtspunten. Daarom is besloten de procedure voort te zetten met OAS in de nieuwe versie (3.1.x) voor plaatsing op de 'Pas toe of leg uit'-lijst. Aangezien dit een beperkte versiewijziging betreft, wordt de procedure voortgezet zoals die oorspronkelijk met versie 3.1 is gestart.

Naar aanleiding hiervan is op 26 januari 2026 opnieuw een expertbijeenkomst georganiseerd. Dit expertadvies geeft de uitkomst van de expertsessie weer.

Het Bureau Forum Standaardisatie publiceert dit expertadvies ter openbare consultatie via de [website van Internetconsultatie](#). Gedurende de consultatieperiode kan iedereen op het expertadvies reageren.

Na afsluiting van de openbare consultatie ontvangt de indiener een terugkoppeling over de reactie(s). Indien nodig kan dit aanleiding geven tot een aanvullend expertonderzoek.

Het Forum Standaardisatie formuleert op basis van het expertadvies, de reactie(s) uit de openbare consultatie en inzichten van de leden van het Forum Standaardisatie zelf een advies aan het Overheidsbreed Beleidsoverleg Digitale Overheid (OBDO). Het OBDO besluit om het advies wel of niet over te nemen.

4 Samenstelling van de expertgroep

Forum Standaardisatie streeft naar een samenstelling van de expertgroep met een evenwichtige publiek-private vertegenwoordiging van (toekomstige) gebruikers, leveranciers, wetenschappers en andere belanghebbenden. De expertgroep heeft een onafhankelijk voorzitter die de expertbijeenkomst leidt.

Aan de expertsessie hebben de volgende personen deelgenomen:

- Martin van der Plas (Logius – indiener)
- Karl de Boer (Zelfstandig)
- Marcel van den Brink (KVK)
- Dimitri van Hees (Geonovum)
- Henri Korver (VNG)
- Tim van der Lippe (Logius)
- Cathy Dingemanse (RvIG)
- Mark Strijker (Kadaster)
- Frank Terpstra (Geonovum)

Als voorzitter is opgetreden Ruud Kosman, Managing Partner bij InnoValor Advies. Samen met Aday Destici, projectondersteuner bij InnoValor Advies, hebben zij de procedure in opdracht van het Bureau Forum Standaardisatie begeleid.

Redouan Ahaloui en Joram Verspaget van het Bureau Forum Standaardisatie waren als toehoorder bij de expertbijeenkomst aanwezig.

5 Toetsing op inhoudelijke criteria

Het Forum Standaardisatie hanteert vier hoofdcriteria om te bepalen of een standaard in aanmerking komt voor verplichten aan de overheid ('Pas toe of leg uit'-verplichting) via plaatsing op de 'Pas toe of leg uit'-lijst van Forum Standaardisatie:

1. Heeft de standaard toegevoegde waarde?
2. Zijn de standaard en het standaardisatieproces voldoende open?
3. Heeft de standaard voldoende draagvlak?
4. Bevordert opname van de standaard op de 'Pas toe of leg uit'-lijst de adoptie?

Ieder van deze hoofdcriteria heeft deelcriteria [die beschreven staan op de website van het Forum Standaardisatie](#). Dit hoofdstuk beschrijft per criterium het resultaat van de toetsing.

5.1 Toegevoegde waarde

Met dit criterium wordt bepaald of het toepassingsgebied van de standaard duidelijk is, of deze zich goed verhoudt tot andere standaarden die al dan niet op de lijst staan, of de standaard een duidelijke meerwaarde heeft en of deze opweegt tegen eventuele risico's en nadelen.

5.1.1 Waardering van het criterium criteria 'Toegevoegde waarde'

De experts komen tot de conclusie dat OAS versie 3.1.x voldoet aan het criterium 'toegevoegde waarde'. Deze conclusie wordt in de volgende paragrafen toegelicht.

5.1.2 Is het toepassings- en werkingsgebied van de aanmelding goed gedefinieerd?

5.1.2.1 Is het functioneel toepassingsgebied goed gedefinieerd?

Het opgestelde functioneel toepassingsgebied voor OAS 3.1.x op de 'Pas toe of leg uit'-lijst is ongewijzigd ten opzichte van OAS versie 3.0 en is als volgt omschreven:

OAS moet worden toegepast op het beschrijven/specificeren van een REST API.

De experts oordelen dat dit functioneel toepassingsgebied voldoende duidelijk is en het verplichte gebruik van de standaard eenduidig beschrijft.

De experts adviseren de indiener en Forum Standaardisatie om bij aanmelding van een nieuwe versie van OAS de formulering van het functioneel toepassingsgebied te heroverwegen en te onderzoeken of het nodig is de scope duidelijker af te bakenen (bijvoorbeeld alleen bij resource-based HTTP API's). Dit voorkomt interpretatieverschillen, vergemakkelijkt consistente toepassing van de standaard en sluit aan bij de laatste API-ontwikkelingen.

5.1.2.2 Is het organisatorisch werkingsgebied goed gedefinieerd?

Het voorgestelde organisatorisch werkingsgebied voor OAS versie 3.1.x op de 'Pas toe of leg uit'-lijst is ongewijzigd ten opzichte van OAS versie 3.0 en is als volgt omschreven:

Nederlandse overheden (Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen) en instellingen uit de (semi-)publieke sector.

Dit is het gangbare organisatorisch werkingsgebied voor standaarden op de 'Pas toe of leg uit'-lijst van het Forum Standaardisatie.

Het geformuleerde organisatorisch werkingsgebied van de standaard is voldoende breed om substantieel bij te dragen aan de interoperabiliteit van de (semi-)overheid. De functionele toepassing van de standaard overstijgt het organisatorisch werkingsgebied van een enkele organisatie of sector.

5.1.2.3 Is de standaard generiek toepasbaar (en niet alleen bedoeld voor gegevensuitwisseling met één of een beperkt aantal specifieke organisaties)?

Ja, de standaard kan over de grenzen van organisaties of sectoren gebruikt worden, en is niet alleen bedoeld voor gegevensuitwisseling binnen één organisatie of sector.

5.1.3 Verhoudt de standaard zich goed tot andere standaarden?

5.1.3.1 Kan de standaard naast of in combinatie met reeds opgenomen standaarden worden toegepast?

Ja, de nieuwe versie van de standaard sluit beter aan bij de [Digikoppeling](#) standaard waarin ook mutual TLS is vereist. Daarnaast is deze standaard complementair aan vele andere standaarden omdat het gaat over de specificatie van de API. Andere standaarden zoals bijvoorbeeld TLS, HTTP, Digikoppeling en Geo-standaarden gaan met name over de operationele werking van verbindingen en niet zozeer over het ontwerp of de specificatie van de interface. Voor [REST API Design Rules](#) is het mogelijk om herbruikbare schema's te definiëren, zodat automatisch aan de design regels wordt voldaan.

5.1.3.2 Biedt de aangemelde standaard meerwaarde boven reeds opgenomen standaarden met een overlappend functioneel toepassings- en organisatorisch werkingsgebied?

Ja, de internationale standaard OAS 3.1.x heeft meerwaarde ten opzichte van OAS 3.0. Webhooks functionaliteit is toegevoegd en Mutual TLS is opgenomen in deze versie van de standaard. Ook zijn er diverse technische verbeteringen aangebracht, zoals volledige compatibiliteit met JSON Schema. De migratie naar het nieuwe JSON Schema zorgt echter wel voor [breaking changes](#).

Met de opname van webhooks functionaliteit in versie 3.1.x wordt het mogelijk om de beschrijving van API's te voorzien van een signaleringsfunctie. Dit betekent dat door toepassing van de webhooks actief een signaal wordt gegeven bij wijziging van een gegeven in de ontsloten registratie. Als aandachtspunt is naar voren gekomen dat er concurrerende standaarden bestaan voor het gebruik van webhooks, zoals [AsyncAPI](#). Deze standaard is niet opgenomen op de 'Pas toe of leg uit'-lijst en de experts concluderen dat dit geen concurrerende standaard is.

De mogelijkheid om Mutual TLS te specificeren voor een API, leidt tot meer eenduidigheid in de API security bij toepassing van Mutual TLS. De nieuwe versie van de standaard sluit ook beter aan bij de nieuwe versie van Digikoppeling, waarin ook Mutual TLS vereist is.

Daarnaast hanteert OGC OAS 3.1.x als gangbare versie in hun geo API standaarden. Geonovum heeft echter expliciet gevraagd om ook OAS3.0 in de officiële OGC standaarden mogelijk te houden, totdat OAS 3.1.x als verplichte standaard op de lijst is opgenomen.

De experts adviseren het Forum standaardisatie om, wanneer de AsyncAPI-standaard wordt aangemeld voor de opname op de 'Pas toe of leg uit'-lijst of de lijst met aanbevolen

standaarden, te onderzoeken of een aanvullend profiel voor AsyncAPI nodig is om OAS 3.1.x en AsyncAPI goed op elkaar te laten aansluiten.

5.1.3.3 Biedt de aangemelde standaard meerwaarde boven bestaande concurrerende standaarden die in aanmerking zouden kunnen komen voor opname?

De experts zien geen concurrerende open standaarden die in aanmerking zouden kunnen komen voor opname op de 'Pas toe of leg uit'-lijst.

5.1.3.4 Is de standaard een internationale standaard of sluit de standaard aan bij relevante internationale standaarden?

Ja, het is een internationale standaard en wordt beheerd door de [OpenAPI Initiative](#) (OAI), onderdeel van de Linux Foundation.

5.1.4 Wegen de voordelen van de standaard op tegen de nadelen?

5.1.4.1 Zijn de kosten van implementatie acceptabel en zijn deze kosten bekend en inzichtelijk?

Ja, de kosten van implementatie zijn minimaal. Een bestaande OAS 3.0-publicatie is bij een release eenvoudig geschikt te maken als OAS 3.1-publicatie. Voor een nadere toelichting zie het [blog over OAS 3.1-migratie](#) van developer.overheid.nl.

5.1.4.2 Is er een (kwalitatieve) businesscase van de standaard aanwezig?

Ja, de overgang van OpenAPI Specification 3.0 naar versie 3.1.x biedt overheidsorganisaties duidelijke voordelen op het gebied van standaardisatie, interoperabiliteit en toekomstbestendigheid. Waar OAS 3.0 al zorgde voor een uniforme beschrijving van REST-API's, sluit versie 3.1.x volledig aan op de JSON Schema-standaard, wat leidt tot nauwkeurigere dataspecificaties, betere validatie en minder interpretatieverschillen tussen systemen. Hierdoor wordt gegevensuitwisseling tussen ketenpartners betrouwbaarder en eenvoudiger te implementeren. Daarnaast verbetert 3.1.x de beschrijving van beveiliging, toegankelijkheid en API-functionaliteit, wat de begrijpelijkheid en herbruikbaarheid van overheids-API's vergroot. De migratie vanaf 3.0 is grotendeels geautomatiseerd en vraagt beperkte inspanning, terwijl de voordelen bestaan uit lagere ontwikkelkosten, efficiënter gebruik en een stabiel fundament voor moderne API-ecosystemen.

5.1.4.3 Is de meerwaarde van de standaard goed inzichtelijk te maken?

Ja, [nieuwe toevoegingen aan de standaard](#) die specifiek bruikbaar voor de overheden zijn:

- De compliancy met JSON Schema is verbeterd;
- De eenduidigheid in de API-security bij toepassing van mutual TLS is verbeterd;
- De beschrijving van webhooks is verbeterd;
- Verduidelijking van begrippen, toelichtingen en voorbeelden zijn verbeterd.

De meerwaarde wordt dan ook met name gevoeld op het gebied van interoperabiliteit en veiligheid. Het lijkt een kleine stap maar iedere stap levert een noodzakelijke bijdrage aan een eenduidige, dienstbare, veilige en toegankelijke overheid.

5.1.4.4 Zijn de beveiligingsrisico's aan overheidsbrede adoptie van de standaard acceptabel?

Ja, de standaard beschrijft alleen de API en wordt niet gebruikt in de runtime bevraging van de API en de security daarvan.

5.1.4.5 Zijn de privacyrisico's aan overheidsbrede adoptie van de standaard acceptabel?

Ja, OAS heeft zelf geen privacy risico's maar helpt wel om duidelijke privacygevoelige API-interacties goed te beschrijven. Verdere invulling van het omgaan met privacy risico's is uitgewerkt in de [API Design Rules](#).

5.2 Open standaardisatieproces

Met dit criterium wordt bepaald of het beheer en de (door)ontwikkeling van de standaard op een open, toegankelijke, inzichtelijke, zorgvuldige en duurzame wijze zijn ingericht.

Forum Standaardisatie kan het predicaat 'Uitstekend beheer' toekennen aan een beheerorganisatie als die volledig voldoet aan het criterium 'Open standaardisatieproces' en er vertrouwen is bij het Forum Standaardisatie dat in het beheerproces alle mogelijke belangen die spelen rondom de standaard zorgvuldig worden afgewogen. De kwalificatie 'Uitstekend beheer' wordt toegekend aan een Nederlandse beheerorganisatie voor een specifieke standaard.

Vragen startende met UB dienen positief te worden beantwoord en zijn essentieel wil een Nederlandse organisatie in aanmerking komen voor de status uitstekend beheerproces.

In het geval van een standaard met een internationale beheerorganisatie is het van belang dat een Nederlandse intermediaire organisatie toeziet op het bevorderen van de adoptie in Nederland en dat deze organisatie als vertegenwoordiger fungeert van de Nederlandse gebruikers. Voor deze Nederlandse intermediair is het mogelijk om het predicaat 'Erkend Nederlands Intermediair' toegekend te krijgen; het predicaat 'Erkend Nederlands Intermediair' is gebaseerd op de principes van predicaat 'uitstekend beheer'. De kwalificatie 'Erkend Nederlands Intermediair' wordt toegekend aan een Nederlandse intermediaire organisatie voor een specifieke standaard.

Vragen startende met NL_int dienen naast de vragen die starten met UB aanvullend positief te worden beantwoord en zijn essentieel wil een Nederlandse intermediaire organisatie in aanmerking komen voor de status 'Uitstekend beheerproces'.

5.2.1 Waardering van het criterium criteria 'Open standaardisatieproces'

De experts komen tot de conclusie dat OAS versie 3.1.x voldoet aan het criterium 'Open standaardisatieproces'. Deze conclusie wordt in de volgende paragrafen toegelicht.

5.2.2 Is de documentatie voor eenieder drempelvrij beschikbaar?

5.2.2.1 Is het specificatiedocument zonder belemmeringen beschikbaar?

Ja, het [specificatiedocument](#) is publiek en vrij toegankelijk.

5.2.2.2 Is de documentatie over het ontwikkel- en beheerproces beschikbaar zonder dat er sprake is van belemmeringen?

Ja, documentatie over het ontwikkel- en beheerproces is vrij beschikbaar voor iedereen via deze [GitHub-pagina](#). De standaard wordt beheerd door het Open API Initiative (OAI), een open community opgezet door de Linux Foundation waarbij het beheer en de ontwikkeling gebaseerd is op een open online dialoog met een community van gebruikers die via een kiessysteem kunnen meebepalen over de prioritering van issues. [Het besluitvormingsproces](#) is op deze manier toegankelijk voor alle belanghebbenden.

5.2.3 Is het intellectuele eigendomsrecht voor eenieder beschikbaar, zodat de standaard vrij implementeerbaar en te gebruiken is?

5.2.3.1 Stelt de standaardisatieorganisatie het intellectueel eigendomsrecht op de standaard onherroepelijk royalty-free voor eenieder beschikbaar?

Ja, het OAI stelt de standaard onherroepelijk en royalty-free voor iedereen beschikbaar onder de [Apache License, Version 2.0](#).

5.2.3.2 Garandeert de standaardisatieorganisatie dat partijen die bijdragen aan de ontwikkeling van de standaard hun intellectueel eigendomsrecht voor (onderdelen van) de standaard onherroepelijk royalty-free voor eenieder beschikbaar stellen?

Ja, het OAI garandeert dat bijdragers hun intellectueel eigendomsrecht onherroepelijk en royalty-free voor iedereen beschikbaar stellen onder de [Apache License Version 2.0](#).

5.2.4 Is de inspraak van eenieder in voldoende mate geborgd?

5.2.4.1 Is het besluitvormingsproces toegankelijk voor alle belanghebbenden?

Ja, het [besluitvormingsproces](#) is toegankelijk voor alle belanghebbenden.

5.2.4.2 Vindt besluitvorming plaats op een wijze die zoveel mogelijk recht doet aan de verschillende belangen?

Ja, de uiteenlopende belangen zijn adequaat vertegenwoordigd in het besluitvormingsproces. Dit proces wordt begeleid door een [Technical Steering Committee](#) (TSC). Het [OpenAPI Initiative](#) moedigt zowel individuen als bedrijven aan om mee te doen. Iedereen kan zich aanmelden voor de wekelijkse webconferenties van de TSC en deelnemen aan geplande werksessies. De OAS besluitvorming combineert een formeel, door de TSC geleid proces met brede, open community participatie. Hierdoor worden zowel bedrijfs- als individuele belangen gehoord, geëvalueerd en geïntegreerd in een transparante, op consensus gedreven ontwikkeling van de specificatie.

5.2.4.3 Kan een belanghebbende formeel bezwaar aantekenen tegen de gevolgde procedure?

Ja, een belanghebbende kan formeel bezwaar maken. In het OAI worden bezwaren en feedback verwerkt via de open samenwerkingstools die de community gebruikt, zoals Slack, GIT discussies, issues en pull-requests.

5.2.4.4 (UB) Organiseert de standaardisatieorganisatie regelmatig overleggen met belanghebbenden over doorontwikkeling en beheer van de standaard?

Ja, de standaardisatieorganisatie organiseert regelmatig [overleggen](#) met belanghebbenden over de doorontwikkeling en beheer van de standaard. De planning van de overleggen is [hier](#) te vinden.

5.2.4.5 (NL_int) Wat doet de Nederlandse intermediair om deze overleggen in Nederland voldoende onder de aandacht te brengen?

Hoewel formeel geen Nederlands intermediair, organiseert het Kennisplatform API's jaarlijks een aantal fysieke bijeenkomsten en overlegt in werkgroepen over de doorontwikkeling van de API gerelateerde standaarden. Hierbij worden ook de internationale ontwikkelingen gedeeld en besproken.

5.2.4.6 Organiseert de standaardisatieorganisatie een openbare consultatie voordat (een nieuwe versie van) de standaard wordt vastgesteld?

Ja, er worden eerst *Release candidates* gepubliceerd waarop gereageerd kan worden. Het [beleid voor versiebeheer](#) is vastgelegd.

5.2.4.7 (NL_int) Wat doet de Nederlandse intermediair om deze publieke consultatie actief onder de aandacht te brengen bij de Nederlandse overheid?

Hoewel formeel geen Nederlands intermediair, brengt het Kennisplatform API's de openbare consultatie onder de aandacht via verschillende socialmediakanalen, zoals LinkedIn.

5.2.5 Is de standaardisatieorganisatie onafhankelijk en duurzaam?

5.2.5.1 Is de ontwikkeling en het beheer van de standaard belegd bij een onafhankelijke non-profit standaardisatieorganisatie?

Ja, de ontwikkeling en het beheer van de standaard is belegd bij de OpenAPI Initiative.

5.2.5.2 Is de financiering van de ontwikkeling en het onderhoud van de standaard voor ten minste drie jaar gegarandeerd?

Nee, de Open API Initiative (OAI) beheert onder de Linux Foundation, wordt gesteund door een consortium van technologiebedrijven. Hoewel de OAI lidmaatschapskosten hanteert die jaarlijks worden gefactureerd, garandeert de stabiele samenstelling van de leden en de samenwerking met de Linux Foundation een continue doorontwikkeling en financiering van de standaard.

5.2.6 Is het (versie)beheer van de standaard goed geregeld?

5.2.6.1 (UB) Heeft de standaardisatieorganisatie gepubliceerd beleid met betrekking tot (versie)beheer van de standaard?

Ja, de standaardisatieorganisatie heeft het versiebeheer beschreven en stelt dit beschikbaar via [GitHub](#).

5.2.6.2 (UB) Is de beheerdocumentatie goed vindbaar en verkrijgbaar?

Ja, de beheerdocumentatie is vindbaar en verkrijgbaar via [OpenAPI](#) en [GitHub](#).

5.2.6.3 (UB) Is het belang van de Nederlandse overheid voldoende geborgd bij de ontwikkeling en het beheer van de standaard?

Ja, de Nederlandse overheid draagt weliswaar momenteel niet direct bij aan de internationale ontwikkeling van de standaard, maar de toepassing van de standaard wordt wel actief gestimuleerd en ondersteund. Dit vindt plaats in het kader van het beheer van de API Design Rules en [developer.overheid.nl](#). Wanneer vanuit de Nederlandse community de behoefte ontstaat om internationaal invloed uit te oefenen of aandacht te vragen voor specifieke Nederlandse belangen, wordt dit door het Kennisplatform API's opgepakt, zonder dat zij hier een formele opdracht voor hebben. Dit heeft al eerder plaatsgevonden bij het indienen van een feature request (Mutual TLS).

Het behartigen van de Nederlandse belangen van de standaard is de facto belegd bij het Kennisplatform API's, waarvan de financiering jaarlijks wordt gegarandeerd. De facto houdt in dat het Kennisplatform API's zich inhoudelijk met de standaard bezighoudt, maar geen formele, expliciete opdracht heeft om als intermediair op te treden.

Ook geven de experts aan dat de borging van het belang van de Nederlandse overheid moet worden gegarandeerd door een Nederlandse intermediair die hiervoor structureel wordt gefinancierd. Daarvoor adviseren de experts aan het ministerie van Binnenlandse Zaken om de financiering voor een Nederlandse intermediair voor minimaal drie jaar te garanderen, zodat een organisatie de rol van Nederlandse intermediair formeel kan vervullen. Mogelijke partijen die deze rol zouden kunnen vervullen zijn het Kennisplatform API's of Logius.

5.2.6.4 (NL_int) Wat doet de Nederlandse intermediair om het Nederlands belang voldoende te borgen? Op welke wijze wordt gecontroleerd of Nederlandse inbreng ook daadwerkelijk wordt opgepakt?

Hoewel formeel geen Nederlands intermediair, verricht het Kennisplatform API's ter ondersteuning deze taken alleen wanneer daar een specifieke opdracht voor is, daarnaast worden beelden en opinies gedeeld. Voor beide geldt dat er geen formele procedures bestaan. Alle inbreng is openbaar inzichtelijk, en de leden verwerken deze onder toezicht van de TSC.

5.2.6.5 (UB) Is de vertegenwoordiging van belanghebbenden bij het beheer van de standaard een goede representatie van het werkingsgebied en functioneel toepassingsgebied van de standaard?

Ja, de vertegenwoordiging bestaat met name uit individuen en organisaties die tooling aanbieden. Zij hebben de juiste kennis. De experts zien de vertegenwoordiging als een goede representatie met waardevolle kennis.

5.2.6.6 (NL_int) Wat doet de Nederlandse intermediair om het Nederlandse belang bij het beheer van de standaard voldoende te borgen?

Hoewel formeel geen Nederlands intermediair, borgt het Kennisplatform API's het belang van de overheid door de ontwikkelingen te volgen en contact op te nemen of deel te nemen wanneer er belangen spelen die specifiek relevant zijn voor de overheid. Deze rol is in de praktijk uitgevoerd, maar nog niet formeel ingericht.

De experts adviseren het Kennisplatform API's om de de facto rol vast te leggen en de gemaakte afspraken te documenteren en beschikbaar te maken, zodat deze voor iedereen inzichtelijk en toegankelijk zijn.

5.2.6.7 (UB) Is het standaardisatieproces van de standaardisatieorganisatie zodanig goed geregeld dat het Forum zich kan onthouden van aanvullende toetsing bij de aanmelding van een nieuwe versie van de standaard?

Niet van toepassing, momenteel wordt onderzocht welke partij de rol van intermediair zal vervullen.

5.2.6.8 (NL_int) Wat is de rol van de internationale standaardisatieorganisatie, wat is de rol van de Nederlandse intermediair en hoe versterken deze elkaar?

Hoewel formeel geen Nederlands intermediair, heeft in het verleden het Kennisplatform API's feature requests ingebracht. Echter hebben zij de regierol niet formeel ingevuld. De standaard wordt als open source-specificatie ontwikkeld. Waarbij de partijen elkaar versterken door continu constructief bij te dragen aan issues, discussies en feature branches die voor de standaard in ontwikkeling zijn.

5.2.7 Is er adoptieondersteuning voor de standaard?

Ja, het Kennisplatform API's biedt adoptie en implementatieondersteuning voor deze standaard. Logius, Geonovum, Kadaster, VNG en andere organisaties zijn betrokken bij het Kennisplatform en faciliteren de ondersteuning daarmee indirect. Ook het Forum Standaardisatie is lid van het Kennisplatform API's en stimuleert daarmee het gebruik van OAS.

5.2.7.1 (UB) Is er een toegankelijk aanspreekpunt of organisatie waar meer informatie over de standaard is te vinden en op te vragen is?

Ja, er is een toegankelijk aanspreekpunt waar meer informatie over de standaard te vinden is. De algemene ingang hiervoor is developer.overheid.nl. Meer informatie kan ook worden opgevraagd via GitHub, Slack en OpenAPI.

5.2.7.2 (NL_int) Is er een toegankelijk nationaal aanspreekpunt of organisatie?

Ja, de facto is dat het [Kennisplatform API's](#). Zie hiervoor het eerdere antwoord bij 5.2.5.2 over de formele opdracht en financiering.

5.2.7.3 (UB) Wordt er ondersteuning gegeven in de adoptie en de implementatie van de standaard?

Ja, ondersteuning bij de adoptie en implementatie van de standaard wordt geboden via GitHub, Logius en Geonovum (project Kennisborging en Implementatieondersteuning), in samenwerking met het Kennisplatform API's. Voor de implementatieondersteuning vanuit het Geonovum-project is er een formele opdracht met financiering voor 2026. Meerjarige financiering voor implementatieondersteuning is (nog) niet belegd binnen de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI).

5.2.7.4 (NL_int) Wordt er vanuit een Nederlandse organisatie ondersteuning gegeven in de adoptie en de implementatie van de standaard?

Ja, zie het antwoord bij 5.2.7.3.

5.3 Draagvlak

Met dit criterium wordt bepaald of de opname van de standaard op de 'Pas toe of leg uit'-lijst of lijst aanbevolen standaarden op voldoende breed draagvlak kan rekenen binnen de overheid. Een voorwaarde hierbij is ook dat er voldoende marktondersteuning voor de standaard bestaat en dat het marktaanbod evenwichtig is (dus geen leveranciersafhankelijkheid in de hand werkt).

5.3.1 Waardering van het criterium criteria 'Draagvlak'

De experts komen tot de conclusie dat OAS versie 3.1.x voldoet aan het criterium 'Draagvlak'. Deze conclusie wordt in de volgende paragrafen toegelicht.

5.3.2 Bestaat er voldoende marktondersteuning voor de standaard?

5.3.2.1 Bieden meerdere leveranciers ondersteuning voor de standaard?

Ja, [meerdere leveranciers](#) bieden ondersteuning voor de standaard.

5.3.2.2 Kan een gebruiker de conformiteit van de implementatie van de standaard (laten) toetsen?

Ja, de gebruiker kan de conformiteit van de implementatie van de standaard (laten) toetsen. Op [GitHub](#) is tooling te vinden waarmee compliancy getest kan worden, dit is ingebouwd in de tooling.

5.3.2.3 Draagt de standaard voldoende bij aan interoperabiliteit zonder dat aanvullende standaardisatieafspraken (zoals lokale profielen) noodzakelijk zijn om de standaard te implementeren of te gebruiken?

Ja, een lokaal profiel is tot nu toe nog niet nodig gebleken.

5.3.2.4 Zijn er profielen of voorbeeldimplementaties van de standaard aanwezig en zijn deze vrij te gebruiken?

Ja, op [developer.overheid.nl](#) staan diverse [referenties van OAS-bestanden](#).

5.3.3 Kan de standaard rekenen op voldoende draagvlak?

5.3.3.1 Staan de belangrijkste stakeholders vanuit de overheid voor deze standaard achter de adoptie van de standaard?

Ja, dit is al eerder aangegeven bij de vorige versie van de standaard en de adoptie is sindsdien verder toegenomen en erkend. Op de [webiste van OpenAPI](#) is te zien dat de adoptie van OAS versie 3.1.x hoog is.

5.3.3.2 Staan de overheidsorganisaties die worden geraakt door een verplichting van de standaard achter het verplichte gebruik van de standaard?

Ja, alle deelnemers van het Kennisplatform API's staan achter het verplichte gebruik van de standaard, waarmee zij de meerderheid van de overheids-API aanbieders vertegenwoordigen. Daarnaast staan ook alle experts die aanwezig waren bij de expertbijeenkomst achter het verplichte gebruik van OAS versie 3.1.x.

5.3.3.3 Wordt de aangemelde versie van de standaard binnen het organisatorische werkingsgebied door meerdere Nederlandse overheidsorganisaties gebruikt?

Ja, de nieuwe versie van de standaard, versie 3.1.x, wordt (nog) beperkt gebruikt. De BRP API van de RvIG maakt gebruik van v3.1.0. Bij de overgang zijn geen problemen ervaren omdat door de BRP API geen gebruik werd gemaakt van de onderdelen waarop de breaking changes van toepassing waren.

5.3.3.4 Wordt een vorige versie van de standaard binnen het organisatorische werkingsgebied door meerdere Nederlandse overheidsorganisaties gebruikt?

Ja, zowel Nederlandse overheden (Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen) als instellingen uit de (semi-) publieke sector gebruiken de huidige standaard ([OpenAPI 3.0](#)). een overzicht van alle organisaties en API's is te vinden op [apis.developer.overheid.nl](#).

5.3.3.5 Is de aangemelde versie backwards compatible met eerdere versies van de standaard?

Nee, OAS versie 3.1.x is niet backwards compatible met eerdere versies van de standaard omdat er breaking changes zijn. Zoals vermeld op de website van [de specificatie van de standaard](#) is de migratie van JSON Schema Draft 5 naar [JSON Schema Draft 12](#) de basis van de breaking changes.

5.3.3.6 Zijn er voldoende positieve signalen over toekomstige gebruik van de standaard door (semi-)overheidsorganisaties, het bedrijfsleven en burgers?

Ja, zie het artikel op [developer.overheid.nl](#).

5.4 Opname op de lijst bevordert adoptie

De experts komen tot de conclusie dat OAS versie 3.1.x voldoet aan het criterium 'Opname op de lijst bevordert adoptie'.

De 'Pas toe of leg uit'-lijst is nodig om het gebruik van OAS 3.1.x binnen de overheid te stimuleren. Veel organisaties houden zich strikt aan de 'Pas toe of leg uit'-verplichting van Forum Standaardisatie en zullen deze nieuwe versie van de standaard pas gebruiken en vereisen als deze op de lijst staat. Dit wordt onderschreven door meerdere deelnemers van het Kennisplatform API's.

6 Adviezen bij opname van de standaard

De experts geven het Forum Standaardisatie en OBDO de volgende adviezen bij versiewijziging van OAS op de 'Pas toe of leg uit'-lijst:

1. aan Kennisplatform API's om uiterlijk 1 maand na publicatie van de nieuwe OAS-versie een heldere aankondiging en toelichting op de nieuwe versie van de standaard te ontsluiten om de adoptie vergroten. Het [Kennisplatform API's](#) richt zich op het beter laten aansluiten van API's op de vraag, het delen van kennis over het toepassen van API's en het afstemmen en waar nodig standaardiseren van werkwijzen tussen organisaties. Ook het project [Implementatieondersteuning en Kennisborging](#) kan hier een waardevolle bijdrage aan leveren.
2. aan Forum standaardisatie om, wanneer de AsyncAPI-standaard wordt aangemeld voor de opname op de 'Pas toe of leg uit'-lijst of de lijst met aanbevolen standaarden, te onderzoeken of een aanvullend profiel voor AsyncAPI nodig is om OAS 3.1.x en AsyncAPI goed op elkaar te laten aansluiten.

3. aan het ministerie van Binnenlandse Zaken om de financiering voor het onder de aandacht brengen van de standaard en het ondersteunen van de implementatie daarvan voor minimaal drie jaar te garanderen, zodat een organisatie de rol van Nederlandse intermediair formeel kan vervullen. Mogelijke partijen die deze rol zouden kunnen vervullen zijn het Kennisplatform API's of Logius.
4. Indien de financiering dit jaar (2026) rondkomt en de opdrachtgever (BZK) ermee instemt, adviseren de experts het Kennisplatform API's om binnen één jaar de de facto rol vast te leggen, de gemaakte afspraken te documenteren en beschikbaar te maken, zodat deze voor iedereen inzichtelijk en toegankelijk zijn.
5. aan de indiener en Forum Standaardisatie om bij aanmelding van een nieuwe versie van OAS de formulering van het functioneel toepassingsgebied te heroverwegen en te onderzoeken of het nodig is de scope duidelijker af te bakenen (bijvoorbeeld alleen bij resource-based HTTP API's). Dit voorkomt interpretatieverschillen, vergemakkelijkt consistente toepassing van de standaard en sluit aan bij de laatste API-ontwikkelingen.
6. aan Forum Standaardisatie om te reflecteren op de rol van een Erkend Nederlands Intermediair en te beoordelen of de extra formele processen en financiering in verhouding staan tot de te verwachte resultaten. Een sterkere focus op de intermediair als centrale plek voor kennisdeling en implementatieondersteuning kan waardevoller zijn.